

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 46502**Nom:** Anàlisi filosòfica de la religió**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2256 - Màster Universitari en Pensament Filosòfic Contemporani	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2256 - Màster Universitari en Pensament Filosòfic Contemporani	Anàlisi filosòfica de la religió	OPTATIVA

COORDINACIÓ

SANCHEZ DURA NICOLAS

TEJEDOR PALAU MARIA ASUNCION

RESUM

Es tracta de mostrar un punt de vista religiós que en última instància té com a objectiu crític la institucionalització eclesial de la creença religiosa. Alhora, el curs pretén desvincular la crítica de la religió de les nocions de "il·lusió", "superstició" o "irracionalitat". Perquè cap un punt de vista religiós que concebia les creences religioses com un sistema de símbols des d'on abordar d'una manera expressiva qüestions relatives al sentit de la vida i a la vida bona. Tals suposats es desenvoluparan principalment al fil de l'estudi de la filosofia de Wittgenstein.

El curs començarà presentant una visió de conjunt de la concepció de la filosofia de Wittgenstein i de la periodització del seu punt de vista religiós. Continuarà examinant la influència de A. Schopenhauer sobre les observacions ètic-religioses de Wittgenstein en els *Quaderns de Guerra 1914-1916* (*Notebooks 1914-1916*). Li seguirà una exposició del punt de vista de L. Tolstoi qui, sense oblidar el moviment il·lustrat, va desenvolupar en la seua edat madura tant una crítica del cristianisme quant una reivindicació del punt de vista religiós a l'hora de pensar el sentit de la vida i criticar l'ordre social basat en les nocions connexes de progrés i civilització. Tolstoi, al costat de Dostoievski (també James), com a brins fonamentals de la concepció religiosa del jove Wittgenstein, constituïran l'entrada a les seues primeres concepcions existencials de l'experiència religiosa, que es cristal·litzen en el *Tractatus* i la *Conferència sobre ètica*.

Seguidament passarem a les seues meditacions sobre el cristianisme per a concloure al punt de vista comparatiu respecte de les creences rituals considerades des de l'angle transcultural. Per fi, a partir d'una lectura particular de *Sobre la Certesa*, es considerarà la seua anàlisi de la lògica de la creença religiosa a partir del supòsit que la lògica de la creença depén de la gramàtica d'allò que és cregut. Tot això permet desvincular els enunciats religiosos del concepte de veritat i de l'oposició racional/irracional, la qual cosa redunda en una crítica a la noció de religió vertadera, a l'encarnació eclesial de la religió i als seus efectes de dominació soci-política.

'encarnació eclesial de la religió i als seus efectes de dominació soci-política.ica.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No es necessita cap coneixement específic.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2256 - Màster Universitari en Pensament Filosòfic Contemporani

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Anotacions sobre la concepció de la filosofia de Wittgenstein i periodització del seu punt de vista religiós.

2. Solipsisme, sofriment i actitud ètic-religiosa en els Quaderns de Guerra 1914-1916 (Notebooks 1914-1916) de Wittgenstein.
3. Mort i sentit de la vida: la matriu Tolstoyana de la religiositat en Wittgenstein.
4. Lògica, contrasentit i actitud ètic-religiosa en el Tractatus de Wittgenstein.
5. L'expressió literaria de l'inefable.
6. L'expressió religiosa de les experiències que delimiten l'àmbit de l'ètic.
7. Ciència, raó i creences rituals: crítica del punt de vista evolucionista de la Branca Daurada de Frazer.
8. Religió i percepció d'aspectes: el món com un miracle.
9. Són els enunciats religiosos frontisses que formen part de la imatge del món?

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	40,00
Pràctiques a l'aula	20,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	52,50
Estudi i treball autònom	15,00
Preparació de classes	30,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	97,50

METODOLOGIA DOCENT

- Classes teòriques: lliçó magistral participativa.
  - Seminari de lectura: interpretació i discussió de textos filosòfics.
  - Tutories.
- utories.

AVALUACIÓ

Valoració dels treballs (assajos i/o memòries) redactats per l'estudiant (d'acord amb les especificacions generals del Màster per a les optatives).

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

- Kierkegaard, S. La enfermedad mortal. Trotta, Madrid, 2008
- Tolstoi, L., La muerte de Ivan Ilich (varias ediciones)
- Tolstoi, L., Confesión (varias ediciones). Acantilado, Barcelona
- Tolstoi, L., Religión y Moral (se proporcionará acceso a textos on line de las ediciones agotadas)
- Tolstoi, L., Mi religión (¿Cuál es mi fe?) (se proporcionará acceso a textos on line de las ediciones agotadas)
- Tolstoi, L., El evangelio abreviado. KRK, 2006

- Wittgenstein, L., Diarios Secretos. Alianza Editorial, Madrid. 1991
- Wittgenstein, L., Cuadernos de notas (1914-1916). Síntesis, Madrid. 1998
- Wittgenstein, L., Tractatus logico-philosophicus. Alianza. Madrid
- Wittgenstein, L., Movimientos del Pensar. Pretextos, Valencia. 2000
- Wittgenstein-Engelman, Cartas, Encuentros, Recuerdos. Pretextos, Valencia. 2009
- Wittgenstein, L. Aforismos Cultura y Valor. Espasa Calpe. Madrid. 1995
- Wittgenstein, L. Observaciones sobre la Rama Dorada de Frazer. Tecnos
- Wittgenstein, L. Lecciones y conversaciones sobre estética, psicología y creencia religiosa. Barcelona, Paidós, 1992
- Wittgenstein, L., Conferencia sobre ética, Paidós, Barcelona, 1989
- Wittgenstein, L., Luz y Sombra, Pre-Textos, Valencia, 2006
- Wittgenstein, L., Sobre la certeza, Gedisa, Barcelona, 1988